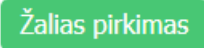
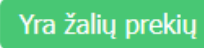

2024 m. kovo 7 d. mokymai „Aplinkos apsaugos kriterijų nustatymas inicijuojant pirkimą“

Tiesioginės transliacijos metu Jūsų užduoti klausimai Viešųjų pirkimų tarnybos (VPT) YouTube ir Facebook platformose:

Eil. Nr.	Jūsų klausimas [klausimas neredaguotas]	Atsakymas
1.	Ar CPO likd tik Žalieji pirkimai?	CPO LT kataloge prie konkrečių produktų yra pateikti žymėjimai: arba Pagal šiuos žymėjus, pirkimo vykdytojas gali patikrinti, kurie produktai atitinka žaliojo pirkimo reikalavimus.
2.	o ko dėl ne Europos rinkoje [VPT pastaba: klausimas susijęs su Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2011 m. birželio 28 d. įsakymo Nr. D1-508 „Dėl Aplinkos apsaugos kriterijų taikymo, vykdant žaliuosius pirkimus, tvarkos aprašo patvirtinimo“ 2 priedo 3, 4, 6, 22 ir 25 punktuose nurodytu minimaliu aplinkos apsaugos kriterijumi „Prekės <...> turi atitikti aukščiausio energinio efektyvumo klasę (prieinamą Lietuvos rinkoje) <...>“]	Aplinkos apsaugos kriterijų taikymo, vykdant žaliuosius pirkimus, tvarkos aprašo (toliau – Tvarkos aprašas) 2 priedo 3, 4, 6, 22 ir 25 punktuose nustatytas minimalus aplinkos apsaugos kriterijus „prekės, įtrauktos į Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2015 m. birželio 18 d. įsakymu Nr. 1-154 „Dėl Prekių, išskyrus kelių transporto priemones, kurioms viešųjų pirkimų metu taikomi energijos vartojimo efektyvumo reikalavimai, sąrašo patvirtinimo“ patvirtintą Prekių, išskyrus kelių transporto priemones, kurioms viešųjų pirkimų metu taikomi energijos vartojimo efektyvumo reikalavimai, sąrašą, turi atitikti aukščiausio energinio efektyvumo klasę (prieinamą Lietuvos rinkoje) , nustatytą Europos Komisijos reglamentuose dėl gaminių energijos vartojimo efektyvumo ženklavimo reikalavimų. Jeigu minėti reikalavimai prekėms netaikomi, prekės turi atitikti Europos Komisijos

		<p>reglamentuose dėl gaminių ekologinio projektavimo nustatytus efektyvaus energijos vartojimo kriterijus.“</p> <p>Pirkimo vykdytojas, įsigydamas produktus su būtinais parametrais ir nustatydamas aplinkos apsaugos kriterijų dėl energinio efektyvumo, turėtų reikalauti aukščiausios Lietuvos Respublikos rinkoje prieinamos klasės.</p> <p>Papildomai kviečiame susipažinti su Aplinkos ministerijos parengtu informaciniu pranešimu apie energijos efektyvumo ženklinaimą.</p>
3.	<p>kodėl 30, o ne 90</p> <p>[VPT pastaba: klausimas susijęs su Tvarkos aprašo 2 priedo 8.1 papunktyje nurodytu minimaliu aplinkos apsaugos kriterijumi „ne mažiau kaip 30 proc. perkamų maisto produktų (išskyrus maisto produktus skirtus gyvūnams) kiekio (kilogramais, litrais, vienetais) turi atitikti bent vieną iš šių minimalių aplinkos apsaugos kriterijų:“]</p>	<p>Tvarkos aprašo 2 priedo 8.1 papunktyje nustatytas minimalus aplinkos apsaugos kriterijus maisto produktams ir maitinimo paslaugoms, kad ne mažiau kaip 30 proc. perkamų maisto produktų (išskyrus maisto produktus skirtus gyvūnams) kiekio (kilogramais, litrais, vienetais) turi atitikti bent vieną iš 8.1.1 – 8.1.3 papunkčiuose nustatytų minimalių aplinkos apsaugos kriterijų. Pirkimo vykdytojas, vykdydamas maisto produktų ir (ar) maitinimo paslaugų pirkimus, įvertinęs savo poreikį, gali nustatyti kokią dalį (pvz., ne mažiau kaip 90 proc.) turi sudaryti maisto produktai atitinkantys nustatytus minimalius aplinkos apsaugos kriterijus, svarbu, kad ta dalis būtų ne mažesnė nei 30 proc.</p>
4.	<p>Ar yra įmonių sąrašas, kurios išduoda aplinkos apsaugos vadybos sistemos standarto reikalavimus pagrindžiančius sertifikatus? Jeigu taip, kur jį galima rasti? Ar bet kuri įmonė gali juos išduoti?</p>	<p>Nacionalinis akreditacijos biuras savo svetainėje skelbia akredituotų sertifikavimo įstaigų sąrašą: http://db.nab.lt/ais/accreditation.</p> <p>Neakredituotų sertifikavimo įstaigų sąrašo, VPT turimomis žiniomis, nėra. Aplinkos apsaugos vadybos sistemos sertifikatus išduodančių įstaigų kontrolė nėra priskirta VPT kompetencijai pagal VPĮ 95 straipsnį, todėl VPT šiuo klausimu nepasisako.</p>
5.	<p>Ką pritaikyti skalbimo paslaugų žaliajam pirkimui?</p>	<p>Skalbimo paslaugos nepatenka į Tvarkos aprašo 1 priede nurodytą produktų, kurių viešiesiems pirkimams ir pirkimams taikytini minimalūs aplinkos apsaugos kriterijai, sąrašą ir jiems nėra patvirtintų minimalių aplinkos</p>

		<p>apsaugos kriterijų, todėl atsižvelgiant į pirkimo objektą, perkančiosios organizacijos poreikį, atlikto rinkos tyrimo ir (ar) rinkos konsultacijos rezultatus, skalbimo paslaugų pirkimas gali būti priskiriamas prie žaliųjų pirkimų jei aplinkos apsaugos kriterijus nustatysite:</p> <p>1) pagal Tvarkos aprašo 4.3 punktą, kad tiekėjas perkamai paslaugai taikys aplinkos apsaugos vadybos sistemos reikalavimus;</p> <p>Šiuo atveju Tarnyba nerekomenduoja kelti minėto reikalavimo neįsitikinus, kad reikalavimas bus proporcingas perkamam objektui ir dirbtinai neribos tiekėjų konkurencijos.</p> <p>ir (arba)</p> <p>2) pagal Tvarkos aprašo 4.4.4. papunktį savarankiškai nustatyti aplinkos apsaugos kriterijus, vadovaujantis 4.4.4.1 – 4.4.4.5 papunkčiuose nustatytais aplinkosauginiais principais.</p> <p>Pavyzdžiui, vadovaujantis Tvarkos aprašo 4.4.4.3. papunktyje nurodytu aplinkosauginiu principu „prekei pagaminti, paslaugai teikti ar darbams atlikti naudojama mažiau ar nenaudojama pavojingųjų cheminių medžiagų, neteršiama aplinka ir nekliamas pavojus sveikatai“, gali būti nustatomi aplinkos apsaugos kriterijai skalbimo priemonėms. Savarankiškai nustatant aplinkos apsaugos kriterijus, siūlome naudotis Aplinkos ministerijos specialistų parengtomis rekomendacijomis savarankiškai nustatant aplinkos apsaugos kriterijus.</p>
6.	<p>Vykdomas rekonstravimo, kapitalinio remonto TDP ir tvarkybos darbų projekto parengimo kultūros paveldo objekte paslaugų pirkimas. Ar reikalinga taikyti min. aplinkos apsaugos kriterijai?</p>	<p>Panašiu klausimu yra paskelbtas DUK: Ketiname vykdyti kultūros paveldo pastato tvarkybos darbų pirkimą. Ar perkant tvarkybos darbus, yra privaloma taikyti Tvarkos aprašo 15 p. įtvirtintus minimaliuosius kriterijus?</p>

		Atsižvelgiant į tai, kad pagal parengto tvarkybos darbų projekto sprendinius vėliau bus perkami kultūros paveldo pastato tvarkybos darbai, todėl vykdant tvarkybos darbų projekto parengimo kultūros paveldo objekte paslaugų pirkimą, Tvarkos aprašo 15 punkto taikymas yra neprivalomas.
7.	Ar perkama geriamojo vandens apskaitos prietaisų duomenų nuskaitymo įrangą patenka į aprašo 4.4.1. taikymo sritį?	<p>VPT nėra nurodyto orientacinio sąrašo sudarytoja bei šio sąrašo turinį prižiūrinti institucija, todėl neteikia konsultacijų dėl atvejų kada ir kaip perkamas produktas galėtų būti priskirtas kaip patenkantis į orientacinį aplinkosauginių ir aplinkai palankių prekių bei paslaugų sąrašą pagal 2015 m. lapkričio 24 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentą (ES) 2015/2174 dėl orientacinio aplinkosauginių ir aplinkai palankių prekių bei paslaugų rinkinio, Europos aplinkos ekonominėms sąskaitoms skirtų duomenų perdavimo formato ir kokybės ataskaitų teikimo sąlygų, struktūros ir periodiškumo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 691/2011 dėl Europos aplinkos ekonominių sąskaitų.</p> <p>Pagrįstą sprendimą ar tikrai perkamas produktas patenka į orientacinį sąrašą priima pats pirkimo vykdytojas. Papildomai siūlome susipažinti su Aplinkos ministerijos rekomendacijomis dėl Tvarkos aprašo 4.4.1 p. taikymo.</p>
8.	Prašau paaiškinti tekstilės gaminių, kuriems taikomi minimalūs aplinkos apsaugos kriterijai sąvoką. Ką reiškia "kurių bent 80 proc. masės sudaro austi, neausti arba megzti tekstilės pluoštai".	<p>Aplinkos ministerijos specialistų nuomone, Tvarkos aprašo 9.1 punkto nuostata, taikyti minimalius aplinkos apsaugos kriterijus tekstilės gaminiams, „kurių bent 80 proc. masės sudaro austi, neausti arba megzti tekstilės pluoštai“, yra suderinta su Europos Komisijos rekomendacijomis ir tai turėtų padėti pirkimo vykdytojui apibrėžti pirkimo objektą tais atvejais, kai perkamas produktas yra tik dalinai pagamintas iš tekstilės. Pavyzdžiui, baldai gali būti dalinai gaminami iš tekstilės, bet tai nėra tekstilės gaminytis, nes naudojama tekstilė yra tik gaminio dalis. Kiekvienu konkrečiu atveju sprendimą priimą pirkimo vykdytojas.</p>

<p>9.</p>	<p>Kuras skirtas šildymui Kokiu tvarkos aprašo papunkčiu remtis nustatant aplinkosauginius kriterijus, jeigu dyzelinio kuro nėra sąraše? Kokiu būdu nustatyti reikalavimus jeigu nustatomos savarankiškai?</p>	<p>Atkreipiame dėmesį, kad jeigu kuras šilumai gaminti yra įsigyjamas pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003-03-03 nutarimu Nr. 277 patvirtintas Jmonių, veikiančių energetikos srityje, energijos ar kuro, kurių reikia elektros ir šilumos energijai gaminti, pirkimų taisyklės, tokiu atveju žaliųjų pirkimų reikalavimai netaikomi ir nustatyti aplinkos apsaugos kriterijus nėra privaloma.</p> <p>Jeigu pirkimas atliekamas pagal VPĮ / PĮ nuostatas, tokiu atveju aplinkos apsaugos kriterijus turite nustatyti kaip numatyta Tvarkos apraše. Kadangi pagal šiuo metu galiojančią Tvarkos aprašo redakciją (2024-02-01 - 2024-06-30) nėra nustatyti minimalūs aplinkos apsaugos kriterijai kurui ir degalams, todėl norint vykdyti šių produktų žaliąjį pirkimą turėtumėte savarankiškai nustatyti aplinkos apsaugos kriterijus, vadovaujantis Tvarkos aprašo 4.4.4. papunktyje nustatytais aplinkosauginiais principais, kurie turi būti susiję su perkamu produktu.</p> <p>Papildomai galite susipažinti su Aplinkos ministerijos aplinkos apsaugos kriterijų rekomendacijomis savarankiškai nustatant aplinkos apsaugos kriterijus.</p>
<p>10.</p>	<p>Ar perkant pastato projektavimo paslaugas užtenka taikyti minimalius apsauginius reikalavimus?</p>	<p>Taip, užtenka. Pastatų projektavimo paslaugoms yra patvirtinti minimalūs aplinkos apsaugos kriterijai, ir pagal Tvarkos aprašo 4.1. punktą nustatomi visi šiai paslaugų grupei nustatyti ir patvirtinti minimalūs aplinkos apsaugos kriterijai. Šiuo atveju svarbu atkreipti dėmesį, kad minimalūs aplinkos apsaugos kriterijai turi būti taikomi visam pirkimo objektui ir Tvarkos aprašo 7 punkte¹ numatyta sąlyga netaikoma.</p>

¹ Jeigu pirkimo vykdytojas, vykdydamas pirkimą, taiko Tvarkos aprašo 4.2, 4.3 ar 4.4.4 papunkčiais nustatytus reikalavimus ne visam pirkimo objektui, o tik jo daliai, kurios vertė sudaro daugiau kaip 50 procentų visos pirkimo vertės, toks pirkimas yra priskiriamas prie žaliųjų pirkimų.

		<p>Daugiau informacijos galite rasti informaciniame pranešime: Pastatų projektavimo paslaugos ir jų statybos darbai. Minimalių aplinkos apsaugos kriterijų taikymas.</p>
<p>11.</p>	<p>Valstybinė duomenų apsaugos inspekcija ketina sudaryti antstolio paslaugų viešojo pirkimo-pardavimo sutartį. Sutarties objektas yra antstolio paslaugos pagal Lietuvos Respublikos antstolių įstatymo 21 ir 24 straipsnius, t. y. dokumentų perdavimas ir įteikimas juridiniam ar fiziniam asmeniui Vilniaus mieste ir už Vilniaus miesto ribų.</p> <p>Sutarties projekte įsirašėme punktą: „Siekdamos sunaudoti mažiau gamtos išteklių, Šalys susitaria mažinti spausdintų dokumentų kiekį ir toks Šalių susitarimas atitinka minimalius aplinkos apsaugos kriterijus, patvirtintus Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2011 m. birželio 28 d. įsakymu Nr. D1-508 „Dėl Aplinkos apsaugos kriterijų taikymo, vykdant žaliuosius pirkimus, tvarkos aprašo patvirtinimo“.“ Tačiau po Jūsų mokymų suprantame, kad toks žaliųjų viešųjų pirkimų reikalavimas nėra pakankamas.</p> <p>Noriu paminėti, kad dokumentų paketą siųsim antstoliui registruotu paštu. Antstolis pasirašytą dokumentų gavimo pažymą grąžina el. p. (t. y. skenuotą).</p>	<p>Atkreipiame dėmesį, kad VPĮ 6 straipsnio 4 dalies d) punktas numato išimtį, kuomet, įsigyjant antstolių paslaugas viešasis pirkimas neatliekamas. Plačiau apie tai šiame DUK.</p> <p>Jei antstolio paslaugos įsigyjamos neatliekant viešojo pirkimo procedūrų, t. y., perkančioji organizacija turi pagrindą taikyti VPĮ 6 str. 4 p. d) punkte numatytą išimtį, tokiu atveju žaliųjų pirkimų reikalavimai nėra taikomi. Jeigu šioms paslaugoms įsigyti pirkimas atliekamas pagal VPĮ nuostatas, tokiu atveju aplinkos apsaugos kriterijus turite nustatyti kaip numatyta Tvarkos apraše.</p> <p>Tvarkos aprašo 4.4.3. p. numato, kad kai „perkama tik nematerialaus pobūdžio (intelektinė) ar kitokia paslauga, nesusijusi su materialaus objekto sukūrimu, kurios teikimo metu nėra numatomas reikšmingas neigiamas poveikis aplinkai, nesukuriamas taršos šaltinis ir negeneruojamos atliekos (pvz., <...> teisinės ir konsultantų teikiamos paslaugos ir kitos paslaugos)“, tokiu atveju pirkimas gali būti priskiriamas prie žaliųjų pirkimų ir papildomų aplinkos apsaugos kriterijų nustatyti nėra privaloma.</p> <p>Tvarkos aprašo 4.4.3. papunktyje yra įvardintos teisinės paslaugos, todėl manytina, kad ir tokioms – antstolių paslaugoms – galima pritaikyti 4.4.3 papunktį, jei paslaugos teikimo metu nėra numatomas reikšmingas neigiamas poveikis aplinkai, nesukuriamas taršos šaltinis ir negeneruojamos atliekos.</p>

	Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta aukščiau, prašome patarti kokį aplinkos apsaugos kriterijų galima būtų taikyti?	Plačiau galite susipažinti su Aplinkos ministerijos specialistų parengtomis rekomendacijomis dėl Tvarcos aprašo 4.4.1 p. (perkamas aplinkai palankus produktas) ir 4.4.3 p. (nematerialaus pobūdžio paslaugos) taikymo.
12.	Ar galėtumėte pasidalinti mokymų skaidrėmis?	Įvykusių mokymų skaidres ir vaizdo įrašą galite rasti VPT svetainės darnųjų pirkimų polapio skiltyje „Žalieji pirkimai“ adresu https://vpt.lrv.lt/lt/darnieji-pirkimai/zalieji-pirkimai-1/video-ir-kita-mokymu-medziaga-1/
13.	Ar šis įrašas bus prieinamas viešai?	Mokymų įrašo nuoroda: https://youtu.be/NFTGVENjIGE?t=160
14.	Sveiki, apmaudu, kad norint dalyvauti pokalbyje, teko sukurti YouTube savo kanalą. Kito būdo dalyvauti pokalbyje neradau., vadinasi, prisijungimas nesklandus, neorganizuotas.	Atsižvelgiant į pirkimų iniciatorių poreikį ir norint suteikti galimybę visiems pirkimų vykdytojams dalyvauti mokymuose, VPT mokymus transliavo tiesiogiai YouTube platformoje. Tiesioginę transliaciją YouTube platformoje gali stebėti visi asmenys be registracijos, t. y. neturint paskyros YouTube kanale. Tačiau norint dalyvauti pokalbyje, palikti komentarą, užduoti klausimą, vartotojas turi būti prisijungęs prie savo paskyros, kad komentarai nebūtų anonimiški, siekiant išvengti nederamo ir įžeidžiančio turinio.
15.	Ar planuojate surengti „gyvus“ praktinius mokymus apie žaliuosius pirkimus su gerosios praktikos pavyzdžiais?	Visi 2024 m. planuojami renginiai yra skelbiami VPT svetainės renginių kalendoriuje . Kviečiame užsisakyti VPT naujienlaiškį , kad nepraleistumėte aktualios informacijos apie renginius ir kitų svarbių naujienų.

